

SZÉPIRODALMI FOLYÓIRAT • MEGJELENIK MINDEN HÓNAP ELSŐ NAPJÁN • SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, V., HONVÉD-UTCA 10. • TEL.: 22-0-65 ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 50 F.

Palladis

DRÓTTALAN HIREI

HÁZI MAGAZIN

300 pengős

Amíg egy könyv eljut az olvasóhoz

(A lektor keservei).

pályázatunkat megismételjük, mert véletlen sajtóhiba folytán július 20 helyett június 20 került a szövegbe, mint a pályázat határideje. Megismételjük tehát, hogy 300 pengő értékű könyvet osztunk szét, mint jutalmat. 50 olyan olvasónk között, akik legügyesebb bírálatot írnak a „Pengős Regények” sorozatában legutóbb megjelent következő négy kötetről:

Wallace: A kordovai igaz emberek, *Curwood:* A hallgatag emberek völgye, *Schirokauer:* A végzetes alarm, *Rath:* hajsza egy levél után.

A beküldött bírálatok értékéről és azok jutalmazásáról a „Palladis” zsürije dönt, a következő feltételek alapján:

1. Egy-egy kötetről körülbelül 50–60 szót (mintegy 10 nyomtatott sort) szabad írni;
2. a bírálatban csak az legyen, ami valóban lényeges: hogy miért tartja jónak (vagy rossznak) a könyvet;
3. mi fogta meg leginkább a könyvben és milyen érzéseket váltott ki lelkéből, kedélyéből a regény;
4. miért tartja olvasásra érdemesnek (ajánlhatja-e másnak is) és megnyugtató-e a befejezés?

Ebben a pályázatban minden olvasónk részt vehet, ha aug. 30-ig beküldi bírálatát a fent írt négy regényről. A pályázat eredményét *Házi Magazinunk szeptemberi számában* közöljük és a pályanyertes kritikák szerzői tettségük szerint választhatnak két kötetet alább felsorolt könyveinkből. A Palladis viszont főtartja magának a jogot, hogy a legjobbnak ítélte kritikákat tetzése szerint felhasználhatja és bárhol kinyomtatathatja.

A jutalomdíjra kitűzött könyvek:

Arányi Mária: Aki nem tud bánni a férfiakkal. — *Court Treant:* Fokvárostól Kairóig. — *Curwood:* Az égő erdő. — *Droonberg:* Minnehaha. — *Droonberg:* Csapda az őserdőben. — *Droonberg:* Alaszkai aranyvilág. — *Droonberg:* A klondikei aranyások. — *Edna Ferber:* „Mekkora?... Ek-kora!...” — *Gellért Mária:* Halálón innen. — *Medveczky Bella:* „Ezért?... — *Medveczky Bella:* „Bp. 31.862”. — *P. C. Wren:* A kígyó és a kard. — *P. C. Wren:* Pokol a Szaharában. — *Zane Grey:* Az utolsó emberig. — *Zane Grey:* Betty Zane. — *Zane Grey:* Az erdő szerelmese. — *Zane Grey:* A végvidék légiója. — *Zane Grey:* A texasi lovas.

Ha egy asszony ruhát csináltatni készül, bizony sok mindent kíván tőle. Első sorban, hogy szép legyen, de még fontosabb, hogy jól álljon. Aztán: legyen a ruha praktikus is és — ha mind ez már megvan — az fogja elvinni a pálmát a választásánál, amely még további előnyöket is biztosít neki e három főtulajdonság mellett. De hol van az a ruha, amelyik — ha már szép — jól áll szökének, barnának egyaránt? A szabónak tehát az arányos közeputat kell keresnie, hogy megtalálja a tervező kreációi között a közönségének legmegfelelőbbet.

A könyvnel a kiadó tölti be a szabó szerepét. Azt kell keresnie a könyvben, amelybe pénzét fekteti, hogy ne csak szép legyen, de tessék is mindenkinek, egyúttal pedig legyen értékes, hogy mindenki megkívánja többször is elolvasni. Ne legyen túl hosszú, mert ahhoz a mai ideges világban senkinek nincs türelme, ellenben happy enddel végződjek. A happy end ma nagyon fontos és csak egészen kivételes esetekben lehet eltérni tőle. Senki sem szereti a szomorúságot. Van abból elég az életben. Nem azért olvasunk és megyünk moziba, hogy szomorkodjunk. Magyarország számára külön befejezést adnak a filmeknek a nagy külföldi stúdiókban; itt tehát nem lehet nagy sikere a szomorúan végződő könyvnek. Viszont a regény eleje legyen mindjárt nagyon érdekes. A hosszadalmas bevezetés, vagy a túlgondosan részletezett keret már hiba. Eldobni, eldobni, ha az első 50 oldalon nem domborodik ki a könyv koncepciója. A detektív-regény legyen izgató, hogy libabőrös legyen tőle a hátunk, a szerelem pedig legyen megható, hogy fölpezsdüljön tőle a vérünk és meglágyuljon a szívünk. A kalandos regény meséje legyen kápráztató, hogy odakíváncsozzunk, ahol a történet játszódik és ha irodalom: akkor hatásaiban és eszközeiben legyen mélyreható, hogy ne tudjuk elfelejteni és visszavisszatérjünk hozzá.

Mindezek a feltételek korántse merítik ki azokat a kívánságokat, amelyeket a kiadó a lektorával szemben támaszt. A lektor szerepe nem könnyű. Ő a kiadó Hamupipókéja, aki — szemezgeti, válogatja a lencsét, azaz: a könyveket. Olvas, egyre olvas és úgy válogatja össze a könyveket, hogy homogén legyen az irodalmi menü és

a kedves olvasók ne rontsák el vele a gyomrukát. És itt van mindjárt az első akadály. Mert az író leggyakrabban nem enged változtatni a művében ezért néha egy-egy kisebb erkölcsi defektuson, vagy más hasonló dolgon dől el a könyv sorsa. Így esik meg, hogy sokszor nagyon érdekes és különben megfelelő könyvekről le kell mondani. Például: túl hosszú a könyv. A szerző nem enged hozzányulni. Pedig a papiros ki van számítva; szedés, nyomás ugyanúgy: a regény terjedelme nem fér bele a költségvetésbe. Lehetne rövidíteni, de nem szabad; a könyvet tehát nem lehet kiadni.

Ha végre nagyszerű regényt fedez föl a lektor, a kiadó azzal fogadja: — „Új író, vagy ismert már a neve?... Furesa kérdés, úgy-e: de teljesen jogosult. Mert a közönség bizalmatlan az új és ismeretlen írakkal szemben.

Minden külföldi író, akármilyen híres és ismert is a hazájában, éppen úgy be kell vezetni a mi közönségünk-nél, mint a kezdő magyar írókat. Meg kell szerettetni a közönséggel — még pedig több regény révén, amelyeknek mindnek jóknak kell lenniük, — míg a közönség ismét és ismét meggyőződik, hogy a szerző csakugyan „márkás” író. És ha így eloszlik a közönség bizalmatlansága, akkor az ismeretlen szerző további regényein esetleg be lehet hozni azt, ami az elsőknél kiadást és befektetést jelentett.

El kell tehát olvasni a szerző minden könyvét és kiválasztani azokat, amelyeket ki akarunk adni.

Minden nemzet ontja az új könyveket. A katalógusok és szaklapok özönéből ki kell választani az anyagot. Amerika vezet óriási méreteivel és Anglia nem marad el mögötte. Anglia szellemi produkciójának óriási piacot jelentenek a dominiumok. Hiszen az egy Wallaceból egész hajórakományok mennek a dominiumokba. Utána következik, szintén hatalmas termésével, Németország. A latin nemzetek irodalma — sajnos — hanyatlóban van és nem sokat jelent, bár Dél-Amerikának nem egy kimagasló írója vitt el már nagy irodalmi díjakat. Ha hozzá vesszük még az északi országokat — az oroszokat most szándékosan mellőzzük — előttünk áll az a tömeg, amellyel szakadatlanul meg kell birkóznia a lektornak. — Tessék elképzelni: milyen felelősséget visel a lek-

1938

tor, ha egy új névnek első regényét nem ajánlhatja kiadásra és ezzel esetleg megfosztja a közönséget ennek az írónak egyéb munkáitól?!

Statistikai példát Amerika adhat erre. Mr James Gould Cozzens 1930-ban megbízást kapott 633 kézirat elolvasására, amelyekből összesen csak 15 került könyvpiacon. A 633-ból 201 darabot nők írtak, amiből nyilvánvaló, hogy valamivel több mint kétszerannyi „időmilliomos” férfi akadt, aki otthon ülhetett és fölösleges írásra pazarolhatta az idejét.

Ezek után képet alkothat az olvasó arról, hogy mennyi munka, mennyi fáradság rejlik a „Palladis-könyvek” kiválasztása mögött! Sokszor bizony 100 könyvet is el kell olvasni, míg egyetlen egy olyan regény akad, amely minden szempontból érdemes és nyugodt lelkiismerettel ajánlható kiadásra.

Am az első ajánlással még nincs eldöntve a könyv sorsa. Az első után a második lektorhoz kerül, aki szintén leadja a véleményét. Néha elolvassa egy harmadik is és bizony támadnak véleménykülönbségek, amelyek gondos megfontolást követelnek. Ha minden nehézség elsimult itthon, akkor új fejezet kezdődik: — még nincs meg a jog. — Micsoda fájdalom a lektornak, ha annyi igyekezet után a kiadó cég nem bírja megszerezni a kiadás, vagy a fordítás jogát, mert a szerző vagy az ügynök túlnagy árat szab érte. Az ide-

gen írók — nemcsak a beérkezettek, hanem a kezdők is — legtöbbször lekötik könyveik kiadási és fordítási jogait olyan közvetítő ügynökségeknek, amelyek állandó levelezést folytatnak ügyszólván minden nemzet nagyobb könyvkiadó-cégével, számon tartják, hogy melyik kiadó cégnek milyen regény kell és így igyekeznek kielégíteni mindkét felet. De milyen nehéz néha meggyőzni ezt a közvetítőt! Milyen nehéz elosztani a téves előítéleteket! Egy mértékkel mérnének az európai kontinens minden kiadójának. Hányszor kellett hosszú hetekig tartó levelezéssel magyarázni Angliának és Amerikának, hogy mi nem fizethetünk ugyanannyit egy jogért, mint a nagy német nemzet. Tüzetes felvilágosítást kellett adnunk a mi szerény lehetőségeinkről és bizony előfordult, hogy egyes jogokat nem volt nekik érdemes átengedni: oly kevés volt az a tiszteletdíj, amit a fordítás jogáért felajánlhattunk.

Ilyen tövises út vezet néha egy-egy „Kék Csillag”-hoz; és, ha kérdeznéd, kedves olvasónk, hogy „Mekkora” ilyenkor az örömrünk, hát bátran ki-tárhathatjuk a karjainkat és ujjonghatunk, hogy — „Ékkora!” Mert ezek és a hasonló könyvek — éppen azért, mert olyan ritkán találhatók — adják meg a lektor nehéz munkájának örömet és dicsőségét. Mert nehéz és fárasztó a lektor munkája. Friss elmével és éber figyelemmel — mindig az

olvasó helyzetébe képzelve magát — kell olvasnia a regényeket és sem el-tompulnia nem szabad az izgalmak és szenzációk iránt, se türelmetlen-kednie, ha lanyhul a történet érdek-sége. Az egyszerű könyvet is kell tud-nia értékelni és ha sokszor gyorsabban szeretne is a regény végére érni: sohase szabad elfelejtenie, hogy az ol-vasó „olvasni” és nem „elkészülni” akar a könyvvel!

Hamupipőke.

Utazás

(Egy tisztviselő naplójából)

Harminc napi szabadságot kaptam a hivatalban. Bernáth a Balatonhoz utazik. A kis Török a hegyek közé. Gáborné, a pénztárosnő, Stájeror-szágba készül.

Sajnálom szegényeket.

En holnap reggel Afrikába utazom. Kilenc órára már ki is kötök a tuniszi partvidéken. Szörnyű meleg van. A vendéglő terraszán ülök, fehérburnu-szos arabok szomszédságában. Nem messze tőlem, az utca túlsó oldalán símafalu, fehér márványépület áll, amely majdnem teljesen ablaktalan: csak közvetlen a teteje alatt van né-hány kerek, rácszott nyílás. De a ma-gas fal mögül olajfa és lilium illata

TÁRCA

Az amerikai honfoglalók

(Zane Grey költészete)*

„Szeretem a szelet, amely — ki tudja — honnan jön és titkokat hoz nekem, szeretem a vizet, amely éjjel-nappal itt muzsikál a fejem fölött és nem fárad bele soha. Szeretem a csil-lagokat, amelyek mindig éjszaka fény-lenek és járják az útjukat, szeretem a fákat, amelyek a maguk módján be-szélnek ahhoz, aki megérti őket, szere-tem a sziklákat, mert nem halottak ők sem... Soha, soha nem vagyok egye-dül itt az erdő mélyén, van velem va-laki, aki láthatatlan, de mindig itt marad... Az Isten, aki teremtette ezt a csodás mindenséget, amelyben az ő lelke él...”

Milt Dale, az „erdő szerelmese” mondja ezeket a szavakat Zane Grey egyik legszebb regényében, de igazá-ban maga az író az, aki itt mély és őszinte vallomást tesz arról a termé-szetimádatról, amely a lelkét betölti és

ellenállhatatlan varázst ad minden írásának.

A mai Amerika száz kilométerekkel rohanó élettempójában, a kiélesedett kegyetlen gazdasági harc, a lázas ver-seny lihegő, létért való küzdelmei kö-zött különös valaki ez az író, aki a magányosságba fut a tömeg elől, amely ünnepli s rajong érte és a mai Ameri-kából a mult Amerikájába lép vissza, hogy egy véres, de hősi kor kemény, de becsületes harcainak emlékeiből dicsőséges történelmet varázsoljon elő annak a nemzetnek számára, amelyet a régi kulturájú Európa, hiába, mégis csak hirtelen meggazdagodott par-venünek ismer: szóval, olyan népnek, amelynek sem hagyomány, sem em-léke, sem semmi ősi öröksége nincsen a multból

Zane Grey megkeresi ezeket az őseket, felidézi a régi harcokat s meg-mutatja benne Amerikának a meg-becsülni való hagyományokat, a meg-örizni való emlékeket. Ez a próbálko-zás becsületes és tiszteletreméltó, mert nem megvásárolt idegen ősök arc-kepeit akarja felagatni egy nemzet csarnokának a falaira, hanem meg-keresi azt az alakot, aki megszemélye-sítheti és dicsőséggel személyesítheti meg a mai rendkívüli hatalom és pá-ratlan fejlődés elindítóját. Ha a ger-mánok a Niebelungokban, a franciák Roland lovagban, az északi országok a vikingekben, az olaszok a civis romanusban s mi magyarok a nép-várdorlás Volga-menti fekete lovasá-ban keressük és találjuk meg a ma-gunk honalapítóinak fölmagasztosulá-sát, — csoda-e, ha az amerikai lélek is keresi a maga igazi honfoglalóját? Az igazi honfoglalót mondom, tehát nem azokat, akik a világ számára felfede-

zik ezt a földrészt, nem azokat, akik mint hódítók kirabolják, nem azokat, akik mint egy-egy világuralom kiküldöttjei gyarmatosítják, még csak nem is azokat, akik kivívták az állami füg-getlenséget s a gazdasági szabadságot az európai uralommal szemben, hanem azokat, akikben már a sajátos amerikai lélek él, azokat, akik a mai Ameriká-uak igazi szülői és ősei, azokat, akik a vérük, a verítékük és a könnyük hul-latásával megszentelték az amerikaiak számára a földet, megteremtették élet-lehetőségeit és lerakták a fejlődés alapjait.

Ezt a történelmi ideált kereste és találta meg Zane Grey az amerikai pionirban a XIX. század amaz ame-rikai embereinek tömegeiben, akik mint valami nagy áradati törtek kelet-ről nyugat felé, az Atlanti Óceán part-jaitól a Csöndes Óceán partjai felé, hogy a kincskeresés, a szerencsevadá-szat s a vakmerő kalandosság évtize-des nehéz küzdelmei árán mehódítsák és birtokba vegyék az egész amerikai szárazföldet, — kegyetlen, vérengző és szakadatlan harcban a természettel, a vadállatokkal, az őslakó indiánokkal, sőt egymással is.

Ez a pionir áldozatos, igaz lelkű férfi, aki mellett igazi osztályosként áll a nő, a tiszta szívű és tiszta erkölcsű, a nőiesen gyöngéd, de mégis bátor asz-szony, aki, ha kell, néha még maga is megragadja a fegyvert, hogy megvédje az otthonát, amelyet urával teremtett és a bölcsőt, amelyben született ring. Egy ilyen asszonynak is méltó emléket emel Zane Grey egyik könyve, amelyben megírja nagyanyjának, a szép és vak-merő Betty Zanének nagyszerű törté-netét, aki az indiánok elleni harcban a maga bátorságával és önfeláldozá-

* Házi Magazinunk felelős szerkesztője — dr. Tóth László — magas színvonalú kritikai tanulmányt olvasott föl a legnép-szerűbb amerikai író munkásságának ér-tékéről. Összesírtve adjuk ebben a tárcá-ban azokat az éles meglátásokat és örök igazságokat, amelyeknek szintéziséből Tóth László leszúri Zane Grey szézületes sike-rének titkát. Megállapítja, hogy a szép, jó és igaz őszinte kultusza ez — a nemes célokra törő, becsületes erőfeszítés diadala — amit öntudatlanul óhajtott mindany-nyian, mert kielégíti a lelkünk mélyén szunnyadó tiszta vágyakat és érzéseket.

árad és halk, pengő zenét, meg asszonyi kacagást hoz erre a forró szél. Hárem van a fal mögött: keleti nagyúr boldog tanyája... „Nincs érdekesebb, mint az a fal, amely mögött történik valami” — mondta egyszer egy híres francia költő. Én azonban azt is megtudom, mi van a fal mögött. Mondhatom, borzalmas, gyönyörű, titkos — érdekes!

Holnapután beljebb megyek a partvidékről. Párás dzsungel-levegő csap meg: a moesaras vidék ingoványaiban oroszlán ordít és vakál sír az éjszakában. Távolból egyhangú, ütemes, baljóslatú dobpergés hallatszik. Néger varázslók állják körül a szent tüzet, készülnek az áldozatra. Ha európai kerülne arra a vidékre, menten végeznének vele. Én azonban bátran nézem végig mutatóványaikat, melyeknek segítségével hatalmukban tartják a babonás fekete népet. Ott állok abban a borzalmas pillanatban is, mikor halált kiáltanak minden fehér ember fejére. Zöld, süstergő láng csap az égig: ez a jeladás. — Mik azok az árnyékok ott a sötét templomkapuban... Oroszlánok! Csattogó fogakkal futnak felém... No, éjjel van már, gyerünk aludni.

Két nap múlva, azt hiszem, Indiába megyek. Szeretem a templomokat, melyek megelőzték a görög ideált — és emberfölötti méreteikkel próbálták érzékeltetni, ami a legnagyobb. Angkor és Borobudur templomai tíz emelet

magasak, száz meg száz tornyuk van és lépcsők ezrei vezetnek fel a szentélyekbe. Minden toronyban és minden fülkében Buddha-szobor ül. Tíz Buddha, száz Buddha, ezer Buddha. Ezek azonban csak közönséges szobrok: arra valók, hogy egy-két rupiáért megmutogassák őket a szájtató angoloknak. Képeslap is van róluk és mindenki látta már őket, aki valaha elmerészkedett a művelt partvidékig, amely tele van már szállodával, hivatallal és rádiósbolttal. Engem más Buddha érdekelt: az a nagy, az a csodátévő, az az egyetlen szobor, amely mélyen a föld alatt áll titkos szentélyében és amelynek megpillantásáért európaiak kínhalál a büntetése. Vegyük csak szemügyre! Szép, monumentális Buddha; ha jól nézem, Jehan sah idejéből való. Kár, hogy valaki zsebre tette az egyik gyémánszemét... Mielőtt a papok észrevennének engem, hivatlan idegent induljunk el a rabló nyomában! Nincs izgalmasabb, mint egy ilyen üldözés: az ember el is felejt tőle, hogy melege van.

Ha azonban nem tréfál a kánikula és holnap is ilyen kellemetlen lesz idehaza az időjárás, akkor egy kis kirándulást teszek Északamerika őserdőibe. — Milyen hűvös van itt a mérhetetlen koronájú fák sötét lombja alatt! A fenyőtörzsekből durván összerótt házikóban édes csend van, hűvösség és béke. Szelid mókuskák néznek be kíváncsian a kicsiny ablakon és odébb,

a patak medrében, bohókás hódok ütöttek tanyát. Milyen kellemesen csörgedezik a víz a nagy, mohos köveken... Együtt hallgatjuk zenéjét egy igen érdekes barátommal, akit üldöz a törvény betűje, holott egész életében csak jót tett minden emberrel. Nem tudnám odahagyni szeretettel és szorgalommal összehordott kis hajlékát, amely menedéket adott neki, amíg nem tudom őt biztonságban és boldognak. Úgy! Ez szép utazás volt...

Harmincöt fok, árnyékban. Itt az ideje, hogy elinduljunk Alaska hőmezőire. Nyaranta mindig idevagyódtam, ahol csengős kutyaszán fut végig a mérhetetlen hősivatagon, ahol csakánnyal kell léket vágni a folyó vastag jégpáncélján, hogy néhány halcskát lehessen fogni, amit majd megfőzünk este, a tábornúznél, hóval töltött fazékban. A hó lassan elolvad, fölmelegszik, felforr... A kutyák körülülnek a tüzet és remegő orrcimpákkal lesik a falatot. Mikor jóllaktak, újra nekiindul a szán, repül a jégmezőn, befagyott tavak alattomos medre fölött. Estére, talán, megpihenhetünk valami aranyásótelenen, vagy barátságos indiánok sátrában. Lerázzuk a havat vastag prémjeinkről és megémberegetett tagjaink lassan fölmelegednek a kunyhó tüze mellett... A hőmérő, melyet magunkkal hoztunk, gyorsan kúszik fölfelé. Harmincöt fok van már. Milyen jó, meleg tanya ez a mi városunk! Csak az tudja megbe-

sával mentette meg egy egész vidék telepeseinek életét, egy nagy emberi civilizációt.

Zane Grey íróművészete természetesen nem merül ki csak ebben a témakörben. Bizonyos azonban, hogy ezek a pionír-regényei a legmegkapóbbak, a legmélyebbek és a legmaradandóbbak. Lehet, hogy vannak, akik nem szeretik azt az irodalmat, amely nem az élet valóságát, hanem az élet igazságát keresi. A művészet azonban nem a valóság közvetítése, hanem az igazság keresése. A tapasztalat ellentmondhat egy-egy durva esettel ennek az igazságnak, de a lelkiismeretnek boldogan kell hirdetnie, hogy mégis hisz az igazságban.

A gazemberek sok különös és érdekes dolgot vihetnek véghez, de én sohasem fogom elismerni, hogy a tisztességekkel nem történhetnek különös és érdekes dolgok.

Nem véletlen az, hogy a legnagyobb mesemondó — a néplélek — sohasem engedi elbukni a jót a rosszal szemben s a hős a végén mindig megkapja a királykisasszonyt és a fele-királyságot.

Az élet azonban nem mese! — mondhatják erre a túlsó partról — s a mai kor írásművészetének nem lehet az a feladata, hogy a népmesék együgyű költői igazságszolgáltatásával mérje le az emberi sorsokat, hanem Goethe parancsai szerint „bele kell nyúlania a nyüzsgő emberéletbe, mert ahol megragadja, mindenütt érdekes!”

Én azonban sehogy sem tudom megérteni és sohasem is fogom megérteni tudni, hogy a piszkos jellemek miért érdekesebbek a nemes szívű s a tiszta lelkű emberekénél s hogy például annak a diáknak az élete, aki baltával halá-

losan fejbe vág egy vénasszonyt, miért izgatóbb és szebb alak D'Artagnannál, az önfeláldozó, a lovagias, a hűséges, a bátor és a becsületes férfinál?

Erre jönnek pápaszemes, hosszúhajú urak és rövidhajú, lobogószemű hölgyek és azt mondják: a lélektan... a tudatalatti én... és azt mondják: a pszichopatológia... és analitikus regény...

Én pedig a magam egyszerű eszemmel képtelen vagyok fölérni, hogy a jellemes férfiaknak és a tisztességes nőknek miért volna egy egészen más, unalmas, érdektelen, izgalomtalan lélektana s hogy az analitikus regénynek miért kellene pontosan a trágárdombot analizálnia?

A mai embert lenyűgözi egy-egy hatalmas jellem akaratának érvényesülése a politikában, tiszteletre inti egy-egy nagy tudós tudományos felfedezése, hódolatra készíti egy-egy bátor férfi, aki valami kis gépen nekivág az óceánnak... A jellem, a tudás, a bátorság tehát nyilvánvalóan megragadja az ember lelkét ma is. — Miért csak az írás maradjon távol a nagy emberi tulajdonságoktól? Miért csak az irodalom babráljon a kis emberi gyöngeségekben, turkáljon a rút törvényszéki esetekben és kutatgasson lázasan a beteg és bűnös lélek eltévelyedései között?

Nem! Sőt ellenkezőleg: a magasrendű emberi dolgokat, az önfeláldozást, a hősi bátorságot, a büszke becsületet, a tiszta női erényt, a hitves odaadását, — igenis megilleti a költészet aranykoronája és az az író, aki ezeket akarja előadni a maguk fényességében és ragyogásában és aki ezeket az élet hullámozó — szépből rútra, rossz-

ból jóra váltakozó — forgatagából ki tudja emelni s érdekes és izgalmas történetek keretében meg tudja mutatni: az az író az élet igazi költője és az az igazi élet költője!

Zane Grey nem szobában írja a munkáit, hanem kint a természetben s az a különös szokása, hogy amikor egy-egy történethez hozzáfog, mindig oda megy el, ahol a regénye játszódik. Megrögzött elve, hogy azt a környezetet, amelyben a története lejátszódik, maga is ismerni akarja. És itt nem elégszik meg rövid felületes ismeretiséggel, hanem hetekre, hónapokra megy el lakni arra a tájra, ahol hősei élnek és küzdenek s megpróbál olyan közel jutni annak a vidéknek egész szépségéhez, a tájnak a valóságához, az ottani lakosságnak lelkéhez, hogy a történet, amelyet a régi hagyományokból összeszed s amit gazdag képzelete és biztosan alakító író-művészete érdekessé és izgalmas történetté alakít ki — az élet igazi lehelletével legyen tele. Kitanulja az országot, kitanulja a népet, hogy teljes és tökéletes illúziót tudjon adni róla az írásában, ahol annak díszletével körülveszi hőseinek drámáját.

Amerika számára Zane Grey költészete az amerikai honfoglalás hatalmas eposza. Irodalmi divatok jönnek és múlnak, de Zane Grey munkáit száz év múlva is el lehet olvasni majd s aki meg akarja ismerni a mai Amerika igazi kezdeteit, annak mindig olvasnia is kell majd azt a Zane Grey-t, akinek költészete megdicsőítette és felmagasztalta a modern Amerika megindulásának korát s aki a pionírelétek és harcainak történeteiben megteremtette Amerika számára azt, amivel a világ szerint nem rendelkezett: az őseket és a hősöket!

PENGŐS REGÉNYEK KÖTETEI:

1. E. Klein:

A VEZÉRIGAZGATÓ UR

A modern gazdasági válság legviharosabb napjaiban fejlődik a mindenható pénzfejedelem és titkárnője közt a romantikus szerelmi regény.

2. A. Christie:

POIROT MESTER BRAVÚRJA

A nyugalomba vonult, igénytelen belga detektív beretva-éles elmével bogozza ki egy rejtélyes gyilkosság bonyodalmát, amely az utolsó pillanatig megoldhatatlannak látszik.

3. E. d. Biggers:

A KÍNAI PAPAGÁJ

A detektív-történet középpontjában öreg papagáj áll, amely kínai nyelven mond pár szót, mielőtt megmérgezik. Ebből indul ki a zseniális nyomozás, mely végül megoldja a titokzatos bonyodalmat.

4. E. d. Biggers:

HÁZ, AMELYNEK NINCSEN KULCSA

Kettős szerelem sarjad és evez a happy end boldog révébe annak a titokzatos gyilkosságnak keretében, melynek rejtélyét mesteri nyomozással oldja meg Charlie, a kínai detektív.

5. Hearnden Balfour:

KÍSÉRTET A COOMBEI KASTÉLYBAN

Nagystílú kalandor-regény, melynek hőse páratlan vakmerőséggel lopja be magát a főrangú angol társaságba, míg izgalmas epizódok során minden furfangja kiderül.

6. L. Adam Beck:

A CSILLAGOK ÚTJA

Egyiptom és India misztikus okkultizmusa gyövi át a titokzatos történet drámai fordulatait, melyeknek során egymásra talál és boldog szerelemben egyesül két fiatal lélek.

7. Felix Luckner gróf:

A TENGHER ÖRDÖGE

A vakmerő német flotta-kapitány kalózhadjárata a világháborúban: vitorlás hajón, a gőz és villany századában! Nemetszágban háromszázezer, Angliában és Amerikában még ennél is több fogott el a szenzációs könyvből.

8. Balassa Imre:

FRONT

Háborús regény, amelynek sötétek ugyan a lapjai, de minden más hasonló írásnál nagyobb érdeme, hogy mélyen szántó magyar fájdalom, igaz emberi érzés és megértés vezeti a szemtanú író látát. Örök emléke a magyar faj kiválóságának vitészségben, türekszen és hazaszeretében.

9. Agatha Christie:

A TITKOS ELLENFÉL

Igazi gyöngye a romantikus szerelemmel átszőtt kalandos regényeknek, melyben a titokzatosság izgalmát és a drámai fordulatok feszültségét megvesztegető művészettel enyhíti az írónőnek lépten-nyomon fölesillanó pompás humora.

10. Joan Sutherland:

OLTHATATLAN LÁNGOK

A művészszerelem szilaj föllobbanása visszaraisztja a szelíd lelkű nőt, aki csak hosszú, fájdalmas belső válság után jön rá, hogy az olthatatlan lángok tüzeiben minden salaktól megtisztult a férfi szereleme.

csülni, aki éppen most került ide a jégvilágból...

Szomjazom egy kis kulturára. — Mi lenne, ha elnéznék a Rivierára? A gyönyörű Negresco-hotel, amelynek pompás arányai elrejtik impozáns nagyságát, már vár rám a Promenade des Anglais. — Hogy drága? Hogy csak fejedelmeknek való?... Ugyan kérem! Már benn is vagyok a legelőkelőbb lakosztályban. Antik perzsa-szőnyegek borítják a fényes padlót. A falon vagyont érő festmények. Ajtóm előtt széles terrasz nyílik a csodás Méditerranéera, a Mare Nostrum-ra... Fürdőszobámban kéken hullámszik a víz a beépített medencében és az üveg-festmények ezer színe csillog a nap-sugárban a márványfalakon. Odalent csodás jazzband játszik és, ha lemennek az uzsonnázó terembe, gyönyörködhetném a világ leghíresebb táncospárjában... Engem azonban jobban érdekel az, ami a szomszédomban történik. Tegyük fülünket a falra: titokzatos, félelmes társaság tanácskozik a szomszédban. Majd, ha kedvem tartja, láthatatlanul belépek közéjük és kilesem a titkaikat...

Ha jól számítom, egy hét múlva a felhőkarcoló világában leszek. Engem nem zavar Ellis Island, az amerikai utasok réme. Nem tévedek el az utcák rengetegében, nem ijeszt meg a sürgő-forgó embertömeg. Tudom, hová kell mennem és barátaim is vannak itt: kitűnő detektívek, akik hadat

üzentek az alvilág hatalmas urainak. Bátran tartok velük a razziákon és, ha valamelyik kétségbeesett exisztencia rám fogná a revolverét, amely még soha sem hibázott: egyszerűen lecsavarom a villanyt!

Megfordulok ősi angol kastélyok hargos-zöld gypén és félelmes, kísértetes hírű ingoványaiiban. Bejárom Londont és Párist. Ha kedvem tartja, azt is megnézem, milyen a világ odaát Ausztráliában. Ahol csak megfordulok, készen várnak a barátaim, végigkálauznak a legszebb helyeken és olyan utikalandokra visznek el, amelynek egyébként száz különböző utazónak sem jutnak ki.

Pedig: nem csomagoltam, nem küldöttem füstös, kormos vasúti fülkékben, nem raboltak ki a szállodások, nem rontottam el a gyomromat, nem bosszankodtam ezer apróságon és nem adtam ki keservesen megtakarított pénzeeskémet.

Égész egyszerűen megvettem egy nagy csomó Palladis-regényt. Nagyszerűen telt el a szabadságom. Hűvös szobámban, kényelmes karos-székemben, egy esztendőre valót utaztam, kipihentem és kiolvastam magamat.

Szívből sajnálom mindazokat, akik elutaztak a vízpartra, a hegyek közé, vagy valami eldugott stájer falucskába. Én jobban nyaraltam és igazán szórakoztam!

S. Bokor Malvin.

PERCIVAL C. WREN

A háború óta az egész világon gyökeresen megváltozott a férfiideál típusa. A testileg, lelkileg dekadens, túlságosan intellektuális, érzelmeiben ellágyuló, passzív férfit a világháború küzdelmeiben megedződött, kisportolt testű, amellelt acélos jellemű s gyöngéd érzelmeit lelke mélyén tisztán megőrző férfi váltotta fel, mint ideáltípus. A modern férfinak ez a — sokszor eposzi magasságokba nyúló — ideális képe tükröződik az angol Percival C. Wren romantikus kalandregényeiben s ez tette őket az egész világon a nők előtt is annyira népszerűvé. Van valami csodálatos szuggesztivitás ezekben a regényekben, mely megnyitja előttünk az emberi lélek mélysegeit s a legsötétebb borzalmak közepette is varázslatos, tiszta fénysugárral világítja meg a becsületnek, a barátságnak és szerelemnek sokszor tragikus küzdelmekkel teli, mégis mindig fölfelé ívelő útjait. Átsugározza a nagyszerű hősöket, szellemi rugóként mozgatja a szinte filmszerűen pergő eseményeket s rávilágít magának a szerzőnek nemesvágású, tiszta arcélsére is az olvasó előtt.

Percival C. Wren maga is nagyszerű ember és nagyszerű katona, ki-ben az erős férfijellem a legcsodálatosabb lelki finomságokkal párosul. Hősi kalandokra, erőmegfeszítésekre vágyó természetese nem hagyta nyugodni s már fiatal korában beállt az idegen légióba. Hősiesen vállalta a testi és lelki szenvedéseket, harcok küzdelmeket s az itt uralkodó kegyetlen vas-

fegyelmet. És ebben a sokszor állati sorba sujtott durva harcok-életben is meg tudta őrizni lelke tisztaságát és a kalandokkal, kockázatokkal teli katonai élet rajongó szeretetét. Sőt az idegen légiónál kitöltött évei után sines kedve megválni az exotikus világ veszedelmeitől, az angol gyarmatokon folytatja katonai szolgálatát s a világháborút is Kelet-Afrikában harcolja végig, ekkor már őrnagyi minőségben.

Ha nem ismernők is életét, regényeiből biztosra megéreznők magának az írónak személyes élményeit, lelki és testi életének kiválóságait. Amit megélt, látott és tapasztalt változatos katonai karrierje során, azt képzeletének ragyogó színeibe öltöztetve, a lehetőségek végtelen láncolatán megcsillogtatva, mindig elevenen, lüktető stílusban, csodálatos meggyőző erővel, mondhatnók katonás biztossággal tudja megjeleníteni. Annaira magával tud ragadni, hogy a tőlünk legtávolabb eső környezet és regényalak is szinte észrevétlenül válik személyes ismerőssé az író hatására.

Legszívesebben az afrikai idegen légió életét, a sivatagot választja regényeinek színteréül, hová ifjúkorának legtöbb élménye kapcsolódik. Látóköre azonban a kaszárnyafalak kietlenségén túl is magába öleli a sivatagi élet minden vonatkozását, átnyúlik az indiai angol gyermatokege alá s az angolországi nemes családok főúri otthonain is átvilágít. Hősei között a világ minden népének fiai sze-

repelnek. Leginkább azonban az angolok érdeklik s ezek barátai, a franciák és amerikaiak, de ezek is többnyire az angol imperialista világnézettel kapcsolatban. Főhősei mind rettenthetetlen bátorságú, főleg vívásban, boxolásban kiválóan jártas, nem egyszer nagy testi erejű férfiak, amellel lelkük önzetlen, gyöngéd, hihetetlen hősi önfeláldozásokra képes. Rokonai a mi Jókaink Berend Ivánjainak, Kárpáthy Zoltánjainak. Életük bármennyi szenvedéssel, viszontagsággal teli, mindig rendíthetetlenek, erkölcsi érzékük tévedhetetlen s még a halálban is diadalmasok. És ahogy Jókainak, neki is vannak férfi-ördögei, javíthatatlan erkölcsi söpredékei. A nő azonban Wren regényeiben mindig piedesztálra álló, vagy oda a démonságból is fölemelkedő szépséges ideál. Ezért van, hogy a magyar közönség és főleg női olvasóink, ifjúságunk, kiket egykor Jókai romantikája és feünkölti érzésvilága nevelt, a mi katonás és hősi fajunk most szinte ismerősként és meleg érdeklődéssel fogadja Wren regényeit.

Eddigélét öt könyve jelent meg magyarul. Ezek közül három: *A kék csillag*, *A sivatag titka*, *Az ideál csókja*,

tulajdonképpen trilógia, azonos szereplő hősökkel, kiknek romantikus, izgalmas élettörténetei átalnyúlnak egyik könyvből a másikba. Az egész trilógia: a Szahara és az idegen légió hősi eposza. Hasonló tárgyú és ugyancsak délszaki izgalmasságú *Pokol a Szaharában* című regénye. *A kard és kígyó* című pedig az angliai és gyarmati imperialista előkelő családoknak életét ábrázolja önfeláldozó és idegfeszítően izgalmas szerelmi történet keretében.

Erdekes, hogy Wrennek mind az öt könyve jóformán ugyanabban a rendkívül magas példányszámban fogyott el minálunk. Ez azt bizonyítja, hogy aki egyik könyvét megismerte, föltétlenül mielőbb megveszi, elolvassa és átéli többi könyveit is. *A kék csillag* című könyv cselekményét a *Halállelő* című nagysikerű filmből is ismeri az egész világ közönsége. De a film keveset mondhat el Wren nagyszerű írói erőiből és finomságaiból: olvasni kell magukat a regényeket, a reális világábrázolás és ideális erkölcsi világrend pompás nagy életfilmjét.

B. Czeke Vilma.

A Palladis négy új Pengős Regénye

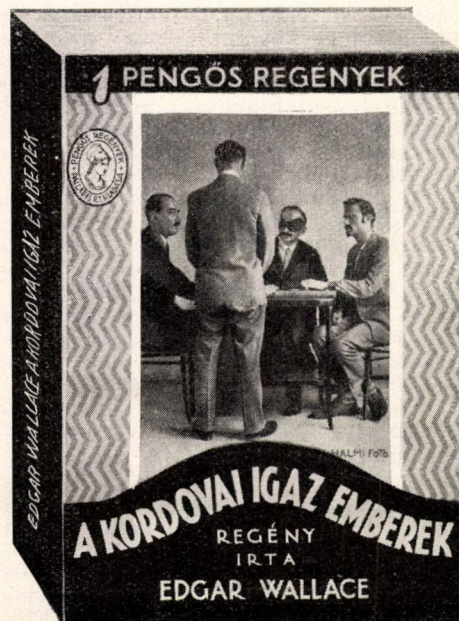
E. Wallace: A kordovai igaz emberek. Valahányszor kezembe veszek egy-egy új Wallace-kötetet, mindig azzal a hátsó gondolattal kezdem olvasni, hogy a „Mester” — 50—60 fantasztikusan izgalmas regénye után — egyszer végre mégis csak kifogy az eredeti ötletekből és ismételni fogja önmagát. De mindig csalódom ebben a föltevésben. Wallace fantáziája — úgy látszik — nem ismer határokat. A gonosztevői éppen úgy mások mindig, mint a detektívjei és a beléjük szerelmeskedő, erős lelkű leányok. Nem típusok, hanem általános, emberi jellemvonásokból összetett alakok — szinte azt mondhatnók, hogy az író agyában szintétikusan kiforrott egyéniségek — amelyek éppen azért hatnak reálisan, mert lépten-nyomon találkozzunk hozzájuk hasonlókkal a mindennapi életben is.

A zugbankár, aki káprázatos prospectusokkal csábítja részvényvásárlásra a kapzsi és hiszékeny tömeget, éppen olyan ismerős figura, mint a lecsúszott arisztokrata, aki vállálja a kétésezt kockázatát is, csak hogy fölszínen maradhasson és fedezhesse léha életmódjának kockázatát. Logikus az is, hogy ez az egészségtelen szövetkezés csakis katasztrófára vezethet — mert a bűn és könnyelműség lejtőjén nincs megállás — de Wallace-nak ebben a mostani regényében nem ez a bukás érdekes, hanem az eseményeknek egymásba kapaszkodó láncolata, amely fokról-fokra taszítja végzetük felé a bűnösöket.

Ez a végzet pedig nem a törvény, amelynek paragrafusait jól ismerik Wallace gonosztevői és körmönfont ügyességgel bújnák ki a törvény hálójából. Gyilkosságok történhetnek úgy is, hogy öngyilkosságot vagy hirtelen halált állapít meg a vizsgálat. Eget-

verő reklámmal bevezetett iparvállalatok tönkre mehetnek a rossz gazdasági viszonyok miatt is, aranybányák kimerülhetnek, részvények elértéktelenedhetnek — és a hiszékeny közönség bottal ütheti elveszett pénzének nyomát. De Wallace nem hagyja futni a bűnösöket: fantáziája kitermeli az „igaz emberek” szövetségét, amely kíméletlenül üldözi és megbünteti a büntető törvény paragrafusai közt tojástáncot járó gonosztevőket.

A drámai küzdelem a legnagyobb titokban, teljes sötétségben folyik s a bűnösök csak lassanként kezdik érezni a rejtélyes hatalom fojtogatását. Vergődésüket mesteri kézzel rajzolja Wallace és írói talentumának fényes

Pengős Regények kötetei folytatása:

11. M. Edginton:

BETELJESÜLT ÁLOM

A nemzetközi diplomácia boszorkányműködésének titkait tárja föl ez a könyv, melynek hőse bravúros ötletekkel és elszánt bátorsággal szabadul ki a kémiszervezetnek zseniális ravaszsággal szőtt hálójából.

12. Mary Rinehart:

A BÓREGÉR

Anglia legfélelmetesebb betörője a titokzatos „Bóregér”, akinek zseniálisan kiélezett gonosztettét páratlanul izgalmas bonyodalmak során megrázó erővel rajzolja a könyv.

13. ?:

DILETTÁNS DETEKTIV

Nyomról nyomra követi a bonyodalmas bűnügy fonalát a detektívnek fölesapott újságíró és minden új föltárt nyom frappáns fordulattal viszi közelebb a rejtélyes eset megoldásához.

14. A. Christie:

AZ IJEDTSZEMŰ LEÁNY

Hallatlanul izgalmas és rejtélyes bűnügy középpontjába kerül az ijedt szemű leány, akinek angyali szépsége miatt meghasonlik családjával és végül gyilkosság gyanújába kerül egy dúsgazdag fiatalember.

15. W. Shriveridan:

AZ ÖT KOPONYA

Egész Afrikát behálózza a gigászi bűnszövetkezet, melynek öt vezére föl akarja lázítani a fekete kontinens néger törzseit. Hajmeresztő izgalmak során sikerül meghiusítani a zendülést, amiben nagy része van Jessienek, a fiatal nő-oroszlánnak.

16. E. Wallace:

A BESUGÓ

A londoni alvilág hírhedt orgazdáját évekig hiába keresi a Scotland Yard, mert a zseniális gonosztevő mindig kiskiklik a legügyesebb detektívek hálójából is.

17. Tóth László:

A KÜLÖNÖS KÉRŐ

Minden sorában és alakjában — szereplőinek egész érzelmvilágában és élet-sorsában — hűséges tükörképe a boldog békeidőnek, amikor még a küzdelem is szebb és kedvesebb volt a jobb jövő reményében.

18. R. M. Ayres:

A KAKUKMAMA

Csak tiszta és ártatlan női szívben sarjadhat olyan gyöngéd és önzetlen szeretet, aminőnek emléket állít ebben a könyvben a szerző. Elhunyt úrnőjének árváját oly véghetetlen rajongással szereti a fiatal leány, hogy saját gyermekének hazudja, csak hogy mellette maradhasson. Ez hozza meg neki a szerelem boldogságát.

19. N. Worth:

R. SINCLAIR GYÉMÁNTJAI

Gondosan elrejtett, vagyont érő gyémántokért folyik a küzdelem az igazi örökös s egy démoni szépségű asszonytól szervezett bűnszövetkezet között. A kimerülés izgalmai közben egymást érik a drámai fordulatok, úgy hogy a folyton torló bonyodalmak állandó feszültségben tartják az olvasót a végső kibontakozásig.

20. Ferguson:

A VÉGZETFS POHÁR

Rejtélyes haláleset, amelyről csak lassan derül ki, hogy mérgezés okozta. — Ki a gyilkos? . . . Különös véletlenek egymás után másra és ismét másra terelik a gyanút s a szerző mesteri tollal, zseniális fantáziával fokozza az izgalmat, amelyeknek során végül világossá lesz a titokzatos dráma sötét háttére.

Pengős Regények kötetei folytatása:

21. J. Senail:

A HÉTPECSÉTES TITOK

Rémületet és pusztulást jelent a „hét pecsét”, valahol csak föltűnik. A mindenre elszánt nemzetközi alvilág jelvénye ez s a hajmeresztő kalandok rohanó forgatagában meglevenedik előttünk az a félelmetes hatalom, amely még a világvárosok rendőrségeit is sakkban tartja.

22. A. Colver:

LÉGVÁRAK HA FÖL-ÉPÜLNEK

A legtisztább szerelemnek állított oltárt ebben a könyvében a szerző. A könnyeknek és mosolyoknak regénye ez. Finom és fehér, mint a legértékesebb csipke, tiszta és ragyogó, mint a hajnali napfény.

23. Seabrook:

VALAKI KOPOGOTT

Detektívregény, amely bebizonyítja, hogy hozhat merészen újat és izgatónan érdekeset. A szerző bámulatos leleménységgel bogozza a bűneset szálait és egészen új és frappáns ötletességgel felvetett problémák elé állítja az olvasót.

24. L. Walmsley:

A ZÖLD RAKÉTA

Fantasztikus történet. Az író a legesodálatosabb kalandok hosszú során vezet keresztül, anélkül, hogy csak sejténénk is, merre vezet ez az út. Lélekzefojtó izgalommal olvassuk a könyv minden sorát és a legnagyobb csodálattal adózunk a zseniális írónak, aki a lüktető történet során megismertet Afrika titokzatos világával is.

25. M. Schulte:

BOBBY FÖLÉBRED

A legmodernebb német irodalom egyik legérdekesebb regénye. Megtaláljuk benne a detektívregény minden izgalmat: borzalmas kalandokat, meglepő fordulatokat, páratlan bravúrral megoldott bonyodalmat.

26. A. Haynes:

TANU A HÁZTETŐN

Mint sírjából följáró kísértet elemezik meg a fiatal asszony előtt a gyermekkorában meglesett kép, mikor a háztetőről belesett a szemközti ház egyik ablakán. A szoba padlóján fiatal leány hever holtan, hófehér ruhában, körülötte lázasan csínál rendet egy férfi... az ő férje-e ez? Az ő férje-e a gyilkos?...

27. Curwood:

HAJSZA A HÓMEZŐN

„Az égő erdő” zseniális szerzőjének ez a regénye szintén Canadában játszódik. Szökevényt hajszolnak a vöröskabátos esendőrök, aki pedig csak a látszat szerint bűnös, de mégis menekülni kénytelen. Az izgalmas hajtvadászat során kaland kalandot ér s ezeknek egyik jelentős szereplője Peter, az okos és hűség airdale-kutya.

28. J. Bethea:

VIHAR A FÖLD ALATT

Amerika egyik legnagyobb szentélepe izgalmas küzdelem folyik a bányafelügyelő és apósa közt, aki tönkre akarja tenni a vejét, mert azt hiszi, hogy csak érdekből vette el a leányát.

29. Zane Grey:

A PIONEROK

Gyilkos küzdelem, amelyben gránitba faragott hősök és árulók, behódolt és független indiánok halálos gyűlölettel vetnek egymásnak gyilkos töröket.

lizonysága, hogy még ezt a vigasztalan milliót is verőfényesre varázsolja helyenként a legtisztább szerelem színeivel. Ez az ő specialitása: a happy end, amit sohase enged el. Minden regénye — tehát ez is — az ideális szerelem teljes diadalával és boldogságával végződik.

Zigány Árpád.

Hajsza egy levél után. Írta: E. J. Rath.

Az önálló és elszántan harerakész, amellet mégis nőies nőnek, Amerika egyik modern lánytípusának megkapó rajzát adja ez a fölötte izgalmas kalandregény. Vivian Norwood, a gazdag örökösnő, a rendőrség mellőzésével, maga vállalkozik rá, hogy ellopott autójával együtt visszaszerzi eltűnt levelét. Különböző kalandokon megy keresztül, közben garázst is vásárol, szerepel, mint munkavezető, sőt mint betörő is, de mindannyiszor talpraesetten, ötletesen és emellett társaságbeli hölgyhöz illően viselkedik. Amibe belekezd, annak mindig derekasan igyekszik megfelelni és pompás önfegyelme, becsületes munkaszeretete masoktól is tegyeimet, pontosságát és megbecsülést követel. Ami azonban leginkább megkapó, az Vivian szerelmi története, amely a levél utáni izgalmas hajszával összefonódva, még inkább bonyolítja az esetet, de sohase zavarja meg annyira ezt a tisztafejű és bátor teremtest, — aki szerelmesével egyszerűen mint ellenféllel áll szemközt — hogy józan ítélőképességét és egyéniségének nőies varázsát csak egyetlen percre is elvesztené. Sőt, ez még inkább fokozza éberségét, találékonyságát és vakmerő bátorságát, emellett apró cselvetésekre, nőies furfangra ösztönzi, ami a küzdelmet még változatosabbá, izgalmasabbá teszi.

A regény fordulatokban bővelkedő cselekménye mindvégig gyorsütemben, érdeklődésünket a végsőkéig fokozva pereg le előttünk. Igazi autórégény, nyolevan kilométeres sebességgel, a száguldozva rohanás ezernyi veszélyt kockáztató izgalmas gyönyörével. Alakjait a szerző mindig biztos kézzel, kevés vonallal és bájos közvetlenséggel tudja élénk vetíteni. Elő-

Pengős Regények kötetei folytatása:

30. O. Curwood:

A HALLGATAG EMBEREK VÖLGYE

Csodálatosan szép vidék északi Kanadában, ahol oly boldogok az emberek, hogy beszélni is elfelejtenek. Eljut-e oda az üldözött esendőr, aki magára vállalt egy el nem követett gyilkosságot és menekül az imádott leány segítségével?

31. E. Wallace:

A KORDOVAI IGAZ EMBEREK

Egy titokzatos szövetség mesteri szervezete, mely azokra a gonosztevőkre csap le, akik borotvaélen táncolnak a törvény paragrafusai között. Két romantikus fiatal pár szerelme sarjad ki ebből a mocsárból.

32. A. Schirokauer:

A VÉGZETES ALARM

Egy fiatal amerikai tengerészti regénye, melyben két nő szenvedélye lángol. Fölmenti-e az esküszék a vádlottat? ... Az izgalmas főtárgyalás utolsó pillanatáig bizonytalan.

33. E. Rath:

HAJSZA EGY LEVÉL UTÁN

A fontos levél az autóban marad — s az autót ellopják! ... A bátor amerikai leány maga fog hozzá, hogy visszaszeresse a levelet. Bravúros ügyességgel végzi a detektív-munkát, de közben elveszti a szívét!

adásának könnyedségét pedig az enyhe humor friss színeivel élénkíti.

Üdítő olvasmány, melyben a modern kor igényeinek megfelelő valóság, az események érdekfeszítő láncolatán át a tiszta érzelmi romantika minden bájával egyesül és válik felejthetetlenül kedves élményünké.

B. Czeke Vilma.

Schirokauer: „Végzetes alarm”.

Minden ember: külön kis világ. Más érzésekkel, más vágyakkal, más kívánságokkal és gondolatokkal átszőtt egyéni világ. Különböző viharok szántják az ég boltját, más ragyogást lát a napsugarban és merőben külön-

böző ízlés kormányozza az érzéseit, uralkodik rajta. Egyik ember valójában sohasem értheti meg a másik embert, soha nem találhatja meg az utat lelkének legmélyéig, érzéseinek gyökeréig.

Ezek a gondolatok jutnak eszembe, amikor kritikát kell írnom egy könyvről, amelynek elolvasása után először éreztem, hogy különböző gondolat, érzés, ízlés milyen könnyen találkozhat ott, ahol ezek a gondolatok, érzések, vágyak egyformán kapnak kiélegülést, szórakozást és örömet.

A kritikus a jelen esetben a könyv fordítója is és ez megkönnyíti a munkáját.

Mert be kell vallanom, hogy regény még soha olyan lenyűgöző hatással nem fogott meg, mint az „Alarm”. Már az első pillanatban lekötötte érdeklődésemet és a lendületes történet annyira magával ragadott, hogy éjszakánappal egybe olvasztva, pihe-nélkül fordítottam le az egész regényt. Szilárd meggyőződés: ennél a könyvnél meg kell, hogy álljon minden olvasni szerető ember. A mese annyira izgalmas, hogy néha csaknem a detektívregények határára mozog és lüktető tempója szédítő sebességgel ragadja magával az olvasót. A regény azonban mégsem detektív-történet, hanem a mai élet izgalmas hajszájával és tragédiáival átszőtt „társadalmi regény”. De egészen különös, egészen nagystílusú szerelem vonul át rajta, amelynek középpontjában olyan kiváltságos férfi áll, aki hallatlan energiával, tudással, tehetséggel és férfibecsülettel áll az izzó forgatagban és csaknem áldozata lesz a körötte kavargó vulkán szennyes áradatának. Mellette pedig olyan nőakkal ismerkedünk meg, amilyenekkel kevés regényben találkozunk. Ez a nő nemcsak asszony, a boldogságért harcoló szenvedélyes, szerelmes asszony, hanem első sorban ember, küzdelemre és győzelemre született ember, becsület és póznélküli, erős és meg nem tántorítható, csupa szív és érzés ember, aki felemelt fejjel követi azt a férfit, akit szeret, követi minden bajba, gyalázatba és hűség odaadásával buzdítja a kitartásra. A mellékalakokról csak annyit, hogy

húsból és vérből gyúrt nagyszerű figurák, akik eleven valósággal küzdenek, szenvednek, örülnek... élnek előttünk.

A modern német irodalomnak ez a könyve megérdemel minden figyelmet, mert mindent ad, amit a mai élet kifáradt embere megkíván: lenyűgöző, lüktető történetet, páratlan bravúrral megírt, érdekesítő bonyodalmat, a detektívregényekkel vetekedő izgalmas események egész sorát és a legtisztább, legmagasztosabb önfeláldozó szerelmet, amit olyan ritkán olvashatunk a mai regények lapjain.

Medveczky Bella.

A Hallgatag Emberek Völgye. James O. Curwoodnak ez a legújabb könyve tipikusan északamerikai történet. Abból a korból, amikor a gőzvasúttal együtt belopakodó éhes üzleti szellem még nem fertőzte meg az őstermészet ölen nevelkedő, kalandos küzdelmekhez szokott, tisztaszívű és bátor embereket. A titokzatos hegyek, mint hallgatag emberek örködnek a völgy lakói felett s a sziklás partokat mosó bővízü folyók árján dereglyék rohannak a vad észak felé. A szerelem, bátorság és igazságszolgáltatás hármass motívuma vonul át színes és izgalmas kalandok keretében e regény lapjain s átszővi mindenütt a hegyek és folyók, az ősi erdőségek és vad rónaságok rajongó szeretete.

Marettének, a titokzatos északi leánynak és Kentnek, a bátor és nemesszívű, mindenre elszánt rendőrnek csodálatos szerelmi története, a maga izgalmas fordulataival, vad színekben pompázó romantikájával, mélységesen szép hangulataival, üdítő tisztaságával a legmegkapóbb olvasmány, művészi irodalom.

A Hallgatag Emberek Völgyének

szerelői elpusztult életek sötét romjaiból nőnek a magasba, véres borzalmak tragikus útvesztőiből jutnak el az igazság napfényes mezejére. Az események hátterében a bosszúállás tragikus réme végzi a maga szörnyű feladatát a két fiatal teremtest sodor ártatlanul a bűn halálos gyanújába. A földi igazságszolgáltatás előtt nincs menekvés számukra, minden nyom a gyanúsítottakat terheli, kik halálos elszántsággal vetik oda magukat egymás védelmére. A kísérteties éjszákán, tomboló viharban való menekülés a hatalmas folyón hanyódo de-reglyén, az elemek vad harca közt két tiszta szívnek összedobanása, a romantikus szerelem legbűbajosabb, legédesebb dala, amit költő megírhatott. A cselekmények rugói nem külső törvényeken, érzékelhető látszatokon, véletleneken alapszanak csupán, hanem első sorban emberi jellemeken. Benső sugallatok, a lélek tisztaságának erkölcsi energiái, az akarat törvényei segítik a szereplő hősöket az események örvénylő forgatagában is mindig biztos céljuk, az isteni elrendelés felé. Innen a regény alakjainak élményszerűsége, az a titokzatos varázs, hogy egyes alakjai mintegy kilépnek a könyv lapjairól és személyes ismerősök lesznek az emlékezetünkben.

De nem lehet szavakba foglalni e könyv szépségeit, olvasni kell, hogy méltányolni tudjuk. Meglátszik, hogy e regény szerzője maga is szerelmese az életnek, a vadregényes ősi természetnek, de egyben romantikusa a szerelemnek, hitvallója a természettel ölelkező makulátlan erkölcsi világrendnek, amelynek mi is részesei leszünk Curwood olvasása közben.

B. Czeke Vilma.

DRÓTTALAN HIREK

Szédületes számok. Az Egyesült-Államok könyvtermése 235,360.032 kötet volt az 1929-ik évben. Ha levonjuk ebből a 80,189.935 kötet iskolakönyvet, marad 155,170.097 kötet „tisztá irodalom és kultúra”... Ebből a rengeteg könyvből volt

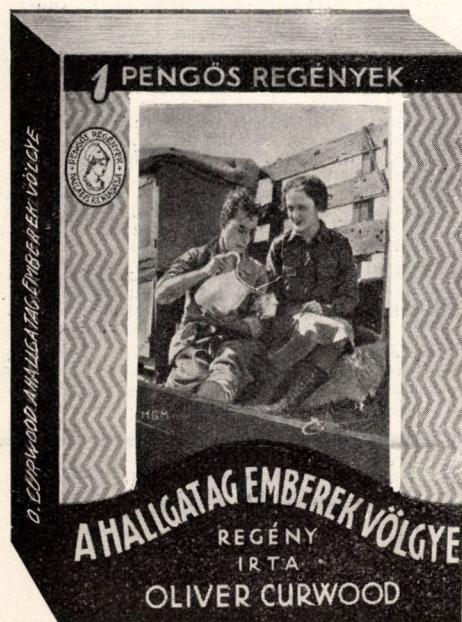
	kötet
regény	45,880.162
életrajz	2,714.090
ifjúsági irat	36,885.167
történelem	3,974.604
vers és dráma	4,048.227
szépművészetek	1,133.855
vallás és filozófia	17,625.949
tudomány és technika	2,294.660
közgazdaság és szociológia	1,052.049
útleírás	1,725.531
jog- és orvostudomány, mezőgazdaság és egyéb, vegyes kötet	37,830.773

Hogy ki emészti meg ezt a rengeteg könyvet, nehéz lenne kideríteni; de, hogy nem marad a kiadók és könyvkereskedők nyakán, kétségtelen abból, hogy az Egyesült-Államok könyvtermése a háború óta átlag 8–12%-kal emelkedik évente, úgy hogy az egyetemeken egymásután építenek új és nagyszerű könyvtárpalotákat, mert eddigi termékeikben már nincs hely újabb könyvtömegek számára. Legutóbb a híres Columbia-egyetem határozta el új könyvtár-

palota-építését, melyet 4 millió kötet befogadására terveznek.

A Hoover-féle „Gyermekjóléti Bizottság” adatainak egyike némi világosságot vet arra, hogy honnan kerül ki ennek a rengeteg könyvnek az olvasóközönsége. Eszerint: a gyermekek tíz éves koruktól kezdve valósággal falják a könyveket és évente 2½ millió ilyen gyermekkel szaporodik az olvasók tábora. Ezekben a korral együtt nő a könyv, az olvasás kedvelése, amit később se veszítenek el teljesen, mikor kikerülnek az élet forgatagos küzdelmeibe.

Dr. K. Lajos, Szeged. Hosszú levelére a „Könyvosztály Póztájá”-ban kér választ. Sajnos, ezt a helyet nem foglalhatjuk le irodalmi polémiai számára, de pár sorban mégis felelünk a kifogásaira. A „Palladis” nem „egy-húros” hangszer, amely folyton csak detektív-nótákat penget. Bizonyára ön is tudja, hogy Ponson, Sienkiewicz és Wren a romantika nagymesterei; Edna Ferber, Joan Sutherland, Oliver Curwood és Zane Grey a legtisztább irodalom, még az elismert mesterekhez mért viszonylatokban is: és ezeket a könyveket szintén a Palladis adta ki. A detektív-regények pedig — tessék elhinni — sokkal szükségesebbek ma, mint a súlyos, leggyakrabban sötét, pesszimista tépelődésekkel megtömött pszicho-irodalmi gyötrődések, amelyek inkább fárasztják és elkese-

ritik, mint szórakoztatják és pihentetik a napi robotban kimerült agyat. Az érdeklődést lekötő játékos fantázia, az egymást kergető izgalom és a happy end a hangulatoknak oly széles érzelmi skáláján ragadják végig az olvasót, aminőt nem üt meg a lelkiünkben semmiféle irodalmi alkotásnak kinevezett pszicho-analízis — akár a freudizmus, akár Krafft-Ebing bujkál mögötte.

„Margit néni” aki a legifjabb generációnak írja felejthetetlen, kedves történeteit a „Tündérvásár”-ba, bevonult könyveivel Cseh-Szlovákiába. Egymásután jelennek meg ifjúsági regényei a legelőkelőbb cseh gyermekujdságban — most kerül sorra már az ötödik és a kis olvasók éppen úgy oda vannak érte ott is, mint nálunk. Ennek az őszinte rajongásnak az a titka, hogy senkise ismeri jobban Margit néninél a gyermek-lélekek száz és száz útvesztőjét, amelyet meg kell járnia minden írónak, aki gyermekeknek ír. És Margit néni igazi mester ebben. Gazdag fantáziával és még dúsabb szívósággal írja megkapó történeteit, amelyekben sohase moralizál, nem oktat, se nem prédikál, hanem a bonyodalom középpontjába mindig olyan „jellemeket” állít, amelyeknek erényei és hibái nemcsak szimpatikusak, hanem közesek is minden gyerekkel. Ezért is szereti őket a sok kis gyerek: együtt sírnak és örülnek velük. Legnagyobb sikere talán a „Gézengúz” című történetének volt. Mikor ez a

könyv folytatásokban jelent meg a „Tündérvásár” hasábjain, egész csomó kis olvasója — pénzt küldött Margit néninek, hogy juttassa el Ferikének, mert fáj a szívük érte, hogy koplal szegény, a hűséges Moreos kutyával együtt!... Aki így meg tudja fogni a gyermek lelkét, azért méltán rajonganak kis olvasói — nemcsak idehaza, hanem a külföldön is!

A Romanov-könyvtár Washingtonban. A leningradi Téli Palota cári könyvtárának 1825 kötete — részben fölötté érdekes eredeti kéziratok, memorandumok és titkos jelentések — a washingtoni kongresszus könyvtárába került s a könyvtár legutolsó hivatalos katalógusa pontosan felsorolja a köteteket. A könyvek és okmányok legnagyobb részét a meggyilkolt Miklós cárgyűjtötte, de egy részüket már ő is III. Sándor cártól örökölte. A könyvek közt szép számmal vannak ritka unikumok is, míg politikai szempontból nagyon fontosak a törvényekre és törvénykezésre vonatkozó kéziratok memorandumok, valamint a nagyvezérkar bizalmas jelentései a hadsereg fejlesztéséről, fontos taktikai és stratégiai problémákról. Érdekes, hogy a szovjet nem tartotta megőrzésre érdemesnek a Téli Palota könyvtárát, melyet a washingtoni kongresszus könyvtárának igazgatója egy newyorki könyvkereskedőtől vásárolt meg, akinek viszont két leningradi szovjetkönyvbizományos ajánlotta föl megvételre.

szempontjából a legteljesebb mértékben megvan elégedve.”

P. Antalné, Pászto. Levelének első részét a kiadóhivatal már elintézte. Külön köszönjük meg a Zane Grey könyveiről írt „teljes elismerését”, amelyből szíves engedelmevel, közöljük a következő pár sort: „Annyira lekötötték figyelmemet, hogy képtelen voltam letenni egy-egy könyvet, míg el nem olvastam. Minden egyes alak oly mély benyomást tett rám, mintha köztük élnék, velük éreznék minden izgalmaiban, gondjaiban és küzdelmeiben. Örültem sikereiknek és boldogságuknak. Kiválóan tetszett „Az erdő szerelme”, de Zane Grey valamennyi regényében végtelenül lekötött, a természet szépségeinek gyönyörű megkapó leírása és mindig sajnáltam, ha végre jutottam egy-egy regénynek...”

K. László, Sárvár. Egyik kérelmét a kiadóhivatal már elintézte. Kézinyomdát bármely bélyegzőgyárnál rendelhet. Céget elvből nem ajánlhatunk, de az új budapesti telefonkönyv 343-ik lapján egész csomó ilyen céget találhat; azoktól tessék ajánlatot kérni.

N. Hedvig, Budapest. Köszönjük a szíves elismerést, kérését örömmel teljesítjük.

A „Palladis” kiadványainak külföldi elárúsító helyei:

Párisban: Librairie Universum VIe, Rue Mazarine, 33.

Csehszlovákiában minden nagyobb vasúti állomás könyvkereskedésében. — Továbbá a következő városokban levő könyvkereskedésekben: Bártfa (Bardejov): Salgó Mór. — Beregszász (Berehovo): Schönberger Lajos. — Besztercebánya (Banska Bystrica): Havelka József vagy Machold F. — Ersekújvár (Nove-Zámky): Kultúra. — Eperjes (Presov): Németh Jenő vagy Libertas. — Ipolykő (Sahy): Polgár Ignác. — Kassa (Kosice): Grossmann újságtérjesztő Vodná ul. 2. vagy Jaschok Géza vagy Zakariás Sándor Hlavna ul. 87. — Késmárk (Kémarok): Reiner N. és fia. — Komárom (Komarno): Hermann Endre, vagy Jókai könyvkereskedés, vagy Spitzer Sándor. — Kőrmécbánya (Kremnica): Paxner és Byron. — Léva (Levice): Dobrovitzky János, vagy Schulez Ignác és fia, vagy Nyitra és Társa. — Losonc (Lučenec): Glória, vagy Greiner Simon, vagy Redlinger Ignác. — Munkács (Mukacevo): Gross testvérek, vagy Nagy Albert, vagy Schönfeld Henrik. — Nagyszőlős (V. Sevljus): Klein Béla. — Nagyrőce (V. Revuca): Edelmann Gyula. — Nyitra (Nitra): Fodor Zsigmond. — Otátrafűred (Starý Smokovec): Bányász Géza. — Párkány (Parkan): Gondos Vilmos. — Pozsony (Bratislava): Kriván könyvtérjesztő vállalat, Pol'ovnický rád 30., vagy May J. Turnerg. 2., vagy Minuta könyvtérjesztő vállalat, Ružová ul. 12., vagy Steiner Zsigmond, vagy Weiss M., Fischertorg 3. — Rimaszombat (Rimavska-Sobota): Klein Géza, vagy Rábely Miklós. — Rozsnyó (Roznava): Fuchs József, vagy Sajóvidék. — Sahy: Polgár Ignác. — Selmecebánya (Banska Stavnica): Grohmann Gyula. — Ungvár (Uzhorod): Balázs Soma. — Zsolna (Žilina): Nürnberg Armin és fia.

Jugoszláviában: Subotica, Park Kralja Petra 11. Litteraria könyvtérjesztő vállalatnál, mint főképviselet és minden könyvkereskedésben. — Zagreb: Minerva könyvkereskedés.

Romániában: Cluj, Strada Gen. Dragalina (Fellegvári-út) 31. Pallas könyvtérjesztő vállalat, mint főképviselet és minden romániai könyvkereskedésben.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

Dr. Tóth László.

Szerkesztő:

ZIGANY ARPAD.

Pallas Irodalmi és Nyomdai R.-T.

Felelős vezető:

Tiringer Károly műszaki igazgató.

A KÖNYVOSZTÁLY POSTÁJÁBÓL

B. Sándor, Csorvás. A szíves elismerést köszönjük és utasítottuk a kiadóhivatalt, hogy teljesítse minden kívánságát. Mindjárt kezdettől fogva az volt egyik célunk, hogy föltárjuk a közönség előtt annak az óriási irodalmi kincsnek legalább egy részét, mely a nagy kultúrnemzetek könyvtermelésében fölhalmozódott a háború utáni években. És — úgy látszik — eltaláltuk a közönség izlését, amit nemcsak az írott elismerésekből látunk, hanem tapasztaljuk abból a megbecsülésből is, amellyel minden kiadványunk találkozik. A közlő címekre megindítjuk a Magazint.

T. József, Miskolc. Véleményével a „Front”-ról nem áll egyedül. Igen sok olvasónktól kaptunk már az önéhez hasonló nyilatkozatokat és érdekes, hogy valamennyien, kivétel nélkül abban találják a könyv érdemét, hogy nem cinikus, nem megvető lekicsinyléssel rajzolja a háború borzalmait, hanem az erős férfi elszántságával, a hazáját féltő katonai borongó aggodalmával és küzdő testvéreiért mindenre kész bajtársi önfeláldozással állít örök emléket a magyar víztésznek. Ezekért az erkölcsi kvalitásokért tartották érdemesnek az olaszok is, hogy lefordítsák a könyvet.

H. K. S., Csór. Természetes, hogy Ön is megkaphatja az „Erdő szerelme” 3 pengő helyett 2 pengőért, ha a pénzt utalványon beküldi a kiadóhivatalba s ugyanakkor nyitott borítékban (amelyre 2 filléres bélyeg kell) beküldi a kedvezményre vonatkozó szelvényt. Az Új Miskolc könyvet megrendelheti részletre is a Palladis könyvosztályában (Budapest, V., Széchenyi-utca 4.); a havi részlet 2 pengő és az első rész-

lettel együtt a portóköltséget is beszedi utánvétellel a könyvosztály.

B. János, Somogy-Bányatelep. Köszönjük a szíves elismerést, melyből kiragadjuk ezt a pár sort:

„A Pengős Regényeket a legnagyobb szeretettel és örömmel olvasom, mert ily olcsó pénzért más, külön szórakozást el sem tudok képzelni... Vannak drágább könyvek, amelyek nem kötik le úgy az ember figyelmét, mint a Pengős Regények és hogy megismerhettem őket, azt a Palladis dróttalan híreinek köszönhetem. Kérem továbbra is szíveskedjenek küldeni a „Házi Magazint”...

Kívánságát készséggel honoráljuk: a Házi Magazin pontosan menni fog.

Számos olvasónk érdeklődik az iránt, hogy megszerezhetné-e részletfizetésre és milyen feltételek mellett a Palladis egyik másik kiadványát. A Palladis könyvosztálya (Budapest, V., Széchenyi-utca 4.) szívesen nyit folyószámát a Magazin minden hitelképes olvasójának és készségesen szállítja is részletfizetésre a vállalat kiadványait. Aki élni akar ezzel a kedvezménnyel, forduljon egyenesen a Könyvosztályhoz, írja meg, hogy milyen könyveket óhajt és a könyvosztály rögtön válaszol, hogy milyen havi részletfizetésre szállíthatja a könyveket.

P. Béla, mérnök, Szekszárd. A kiadóhivatal javára írta a két csekket és így a számlája teljesen rendben van. Minden esetre örülni fogunk, ha az eddigi kapcsolatot fönmarad köztünk és a Magazint, természetesen, rendszeres küldjük. Szíves leveleiből közöljük — és köszönjük — azt az elismerést, hogy: „a szállított könyvekkel mind belső tartalom, mind külső kiállítás